

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۵۵۳۵ دقیقه

نام آزمون: دین و زندگی (انسانی) دوازدهم

تاریخ آزمون: ۱۴۰۱/۱۱/۱۰

- ۱ آیه شریفه: «وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ...» به کدام معیار تمدن اسلامی پیامبر (ص) اشاره دارد؟
- ۲ حکم هریک از موارد زیر را بنویسید. واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب (یک مورد اضافی است).
الف) فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت
ب) استفاده از موسیقی، خواه موسیقی سنتی و کلاسیک و خواه غیرسنتی و مدرن
ج) شرکت در مجالس شادی برای تقویت صلۀ رحم به شرط رعایت احکام الهی
د) شرط بندی در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی
- ۳ «سلب توفیق» را به عنوان یکی از آثار نامطلوب گناهان بر زندگی دنیوی و اخروی انسان، توضیح دهید.
- ۴ چرا، اگر کسی به هر علتی گناهی انجام داد، نباید گنااهش را برای دیگران بیان کرد؟
- ۵ نیازمندی در بقا را توضیح داده و بگویید این رابطه چه تفاوتی با رابطه بین یک ساختمان با بنا دارد؟
- ۶ اگر موجودی ذاتاً موجود باشد برای به وجود آمدن به موجود دیگری نیازمند (است - نیست)
- ۷ پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست، ضرورتاً برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده هستند. این موضوع بیانگر مقدمه نیازمندی به خدا در پیدایش است.
- ۸ ما به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات و مخلوقات مدد می‌رساند. (حکیم - عالم)
- ۹ درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.
- الف) ما انسان‌ها می‌توانیم صفات و اسماء خدا را بشناسیم و به چپستی خدا پی ببریم.
ب) انسان نسبت به هر امر محدود و نامحدودی غیر از خدا قدرت شناخت دارد.
پ) هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود احساس فقر او نسبت به خدا بیشتر می‌شود.
ت) هرچه انسان نیاز خود به خدا را بیشتر درک کند معرفت و کمالش بالا رفته و بیشتر نزد خدا احساس عجز می‌کند.
ث) رابطه عالم با خدا اگرچه در ایجاد، مانند رابطه بنا و بنا است اما در بقا این گونه نیست.
- ۱۰ درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
- الف) احکام الهی، انسان را از توجه به امیال مادی منع می‌کند.
ب) انسان موحد باور دارد، دشواری زندگی نشانه بی‌مهری خدا نیست.
پ) در عصر جاهلیت زن از کمترین حقوق فردی و اجتماعی، حتی حق مالکیت برخوردار نبود.
ت) فهمیدن یکی از حکمت‌های یک دستور الهی، مبنای تصمیم‌گیری انسان در عمل به آن دستور است.
- ۱۱ درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.
- الف) احکام الهی انسان را از توجه به امیال مادی منع می‌کند.
ب) احکام و قوانین دین اسلام فقط سعادت و نیک‌بختی اخروی و ابدی را تأمین می‌نماید.
پ) اولین آیاتی که بر رسول خدا (ص) نازل شد درباره دانش و آموختن بود.
ت) اسلام فقط ورزشی را که همراه با قمار یا زیان‌آور باشد، بد می‌شمارد و منع می‌کند.
- ۱۲ حضرت ابراهیم و حضرت اسماعیل چه موقع بنای یک جامعه توحیدی را گذاشتند؟
- ۱۳ بازگشت خداوند به سوی بنده گناه‌کار نسبت به توبه آن شخص، به شمار می‌رود. (معلول - علت)

- ۱۴) آثار موفق تجربه پدران و مادران ما چه بود؟
- ۱۵) حضرت علی (ع) اوضاع اجتماعی و فرهنگی پیش از اسلام را چگونه توصیف می‌کند؟ (فهرست وار بیان کنید)
- ۱۶) دو جبهه‌ای که همیشه در مقابل هم قرار می‌گیرد چه نام دارد؟
- ۱۷) با توجه به آیه «ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً...» آیه و نشانه‌های ذکر شده در آیه برای چه کسانی است؟
- ۱۸) اولین نمازگزاران و اولین کسانی که به پیامبر ایمان آوردند چه کسانی بودند؟
- ۱۹) از فرود آمدن پیامبر از فراز جبل‌النور چند قرن می‌گذرد؟
- ۲۰) وظیفه یک مسلمان در جامعه متمدن اسلامی چیست؟
- ۲۱) دعوت مکرر قرآن به خردورزی چه نتیجه‌ای به دنبال داشت؟
- ۲۲) پیامبر (ص) از هر فرصتی برای رفع حاکم بر نظام جاهلی و برقراری فرهنگ در جامعه، کمال استفاده را می‌نمود.
- ۲۳) از نظر امام موسی کاظم (ع)، بنده چه کسی است؟
- ۲۴) تسویف یک دام شیطانی است و سبب به گناه می‌شود.
- ۲۵) از ریشه «سوف» به معنای امروز و فردا کردن است.
- ۲۶) کوتاهی در انجام کدام وظیفه شرعی، گناهان اجتماعی را محکم‌تر و قوی‌تر می‌سازد؟
- ۲۷) تزلزل بنیان خانواده معلول چیست و علت چه پدیده شومی محسوب می‌شود؟
- ۲۸) با ذکر نمونه‌ای در برخی از کشورها، فراگیری قمار را بنویسید و نظر اسلام در این مورد چیست؟
- ۲۹) پیام آیه «یستلونک عن الخمر و المیسر قل فیهما اثم کبیر» چیست؟
- ۳۰) کسانی که زندگی خویش را بر لبه پرتگاه بنا کرده‌اند، قرآن چه عواقبی را برای آنان پیش‌بینی می‌کند؟
- ۳۱) آیا خداوند تمام نعمت‌های الهی را در قرآن کریم معرفی کرده است؟
- ۳۲) سنت ابتلاء سنتی عام است یا خاص، توضیح دهید.
- ۳۳) آیا اعتقاد به قضا و قدر با وجود اختیار در انسان سازگار است؟ به‌طور کامل توضیح دهید.
- ۳۴) نتایج سوء و زیان بار اظهار گناه چیست؟
- ۳۵) پشتوانه محکم دوری از گناه است.
- ۳۶) ایمان به خداوند از چند جهت پشتوانه دوری از گناه است؟
- ۳۷) چرا می‌گویند انسان نسبت به آن چیزی که منعمش می‌کنند حریص‌تر می‌شود؟
- ۳۸) چه عواملی امروز سبب می‌شوند تا تمایلات مادی ما تحریک شوند و از حد اعتدال خارج گردد؟ با ذکر چند مثال بنویسید.
- ۳۹) نمونه‌هایی از سبقت رحمت خدا بر غضب او را بنویسید:
- ۴۰) هر کس ادعای ایمان کند قرار می‌گیرد.
- ۴۱) شیطان چه دامی برای حضرت یوسف گسترده بود، او چگونه توانست از این دام نجات یابد.
- ۴۲) حدیث «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعَمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ» بیانگر چیست؟
- ۴۳) چرا انسان امروزی خدا را فراموش کرده و خدا در قلب آن‌ها جایگاهی ندارد؟
- ۴۴) ضمن تعریف شرک اجتماعی ویژگی‌های جامعه طاغوتی را بنویسید:
- ۴۵) ذهن انسان گنجایش فهم چه اموری را ندارد؟
- ۴۶) آیا دیدن و ملاقات با خدا امکان‌پذیر است؟
- ۴۷) چرا نمی‌توانیم برای خدا، چپستی فرض کنیم؟
- ۴۸) شیطان در آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» با چه عبارتی معرفی شده است؟
- ۴۹) تمثیل «راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه» درباره نفوذ شرک در است. (عمل - قلب)
- ۵۰) بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم فقط برای خداست که جهانیان است. (خالق - پروردگار)

- ۵۱) امام علی (ع) در ابتدای حدیث خویش که می‌فرماید: «شما در برابر سرزمین‌ها و چهارپایان مسئولید...»، ایشان در این حدیث چه درخواستی در مورد بندگان خدا از مردم دارند؟
- ۵۲) مهمترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارهای انسان چه چیزی به شمار می‌رود؟
- ۵۳) پیامبر(ص) در ابتدای رسالت خود با بیان جمله از مشرکان می‌خواست که از شرک و بت‌پرستی دست بردارند. (قل الله خالق کل شیء - لا اله الا الله)
- ۵۴) درست یا نادرست بودن سؤالات زیر را مشخص کنید.
- الف) توحید به معنای ایمان و اعتقاد قلبی به خدای متعال است.
- ب) با گفتن عبارت «لا اله الا الله» تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شود و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گردد.
- پ) عبارت «لا اله الا الله» اگرچه تنها یک شعار است اما مهم‌ترین شعار اسلام به حساب می‌آید.
- ۵۵) جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
- الف) کانون رشد فضیلت‌ها و پاکی‌ها و محل تربیت نسل‌های خلاق، توانمند و با همت، است.
- ب) - تحکیم بنیان خانواده سبب رشد در جامعه و کاهش فساد و جرم می‌گردد.
- پ) میان یک پیام و روش تبلیغ آن باید تناسب و برقرار شود.
- ت) همواره گروهی از هستند که نه تنها زیر بار حق نمی‌روند بلکه سد راه حق‌جویی و حق‌پرستی می‌شوند.
- ۵۶) ج) جملات کامل کردنی:
- الف) انسان می‌تواند صفات الهی را بشناسد، اما نمی‌تواند به خداوند پی ببرد.
- ب) از مهم‌ترین مصادیق قاعده ، این است که مانع سلطه رسانه‌ای بیگانگان شویم.
- پ) از نظر امام رضا (ع) علم‌آموزی، عبادت و مذاکره علمی پروردگار است.
- ت) پیامدهای منفی تمدن جدید در حوزه علم، مصرف‌زدگی، نابودی طبیعت و است.
- ۵۷) مجموعه عوامل مستقل در «پرورش گل» از کدام نوع علت است؟
- ۵۸) از آثار نامطلوب گناه بر زندگی دنیوی و اخروی انسان، «سلب توفیق» را توضیح دهید.
- ۵۹) کدام مورد از آثار منفی تمدن جدید در حوزه «عدل و قسط» است؟
- الف) افزایش فاصله میان انسان‌های فقیر و غنی در جهان (ب) مشارکت مردم در تشکیل حکومت
- ۶۰) اختیار یک حقیقت است که هر انسانی آن را در خود می‌یابد.
- ۶۱) چه انسان‌هایی به طور طبیعی جذب دعوت قرآن می‌شوند؟
- ۶۲) توبه اجتماعی را با ذکر مثال شرح دهید.
- ۶۳) یک موجود در چه صورتی، در وجود خود نیازمند به دیگری نیست؟
- ۶۴) آیه شریفه «أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالَّذِينَ فَذَلِكِ الَّذِي يَدْعُ الْاِتِّيمَ» را ترجمه کنید.
- ۶۵) سنت حاکم بر زندگی معاندان و غرق‌شدگان در گناه چیست؟
- ۶۶) امداد خاص خداوند نسبت به کسانی که سعادت اخروی و رضایت او را هدف قرار می‌دهند، چیست؟
- ۶۷) جامعه توحیدی حکومت کسانی را که خداوند به آنها حق را نداده است، نمی‌پذیرد.
- ۶۸) آیه «أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ» بیانگر چه نوع شرکی است و این افراد بنده چه چیز شده‌اند؟ در آیه فوق چه مجازاتی برای مشرک پیش‌بینی می‌شود؟
- ۶۹) درخواست از پزشک برای درمان بیمار، با توحید منافات
- ۷۰) احساس ندامت از مرتکب شدن یک اشتباه نشانه چیست؟

۷۱) هریک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد. (یک مورد سمت چپ اضافه آمده)

الف) تفکر و تصمیم	۱- این دریغ و خجالت و آزرم چیست؟
ب) احساس رضایت یا پشیمانی	۲- هیچ گویی سنگ را فردا بیا؟
ج) مسئولیت پذیری	۳- این که فردا این کنم یا آن کنم
د) حتمیت بخشیدن	۴- توانایی بر انجام و ترک یک کار
ه) اختیار	

۷۲) اعتراف و ناتوانی شیطان چیست؟

۷۳) در بیان حضرت علی (ع) تمام اخلاص در کجا جمع شده است؟

۷۴) سرچشمه بندگی خدا چیست؟

۱- شناخت اولیه ۲- آگاهی

۷۵) اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، است.

۷۶) موقعیت زن و خانواده در تمدن اسلامی چگونه بود؟

۷۷) منظور از روشن بینی و بصیرت چیست؟

۷۸) آیا می توان تنها به جنبه فردی توحید عملی معتقد بود ولی جنبه اجتماعی آن را قبول نداشت؟

۷۹) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

الف) «پیرایش یا تخلیه»

ب) «اخلاص در کاربرد دینی»

۸۰) در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند که علل نامیده می شود.

۸۱) توحید در بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، نقشی در پرورش و تدبیر سایر مخلوقات ندارند.

۸۲) حسن بدین معناست که انجام دهنده کار، دارای نیت الهی باشد.

۸۳) بعد از پیامبر (ص) چه عواملی موجب شد که بار دیگر برخی از رفتارهای جاهلی نسبت به زن پدیدار شود؟

۸۴) از آثار مثبت حوزه علم، «توانایی بهره مندی بیشتر از طبیعت» را توضیح دهید.

۸۵) یکی از مهم ترین مصادیق قاعده این است که مانع سلطه رسانه ای بیگانگان بر کشور شویم.

۸۶) منظور از تسویف چیست چگونه شیطان از این حيله برای گمراهی جوانان استفاده می کند؟

۸۷) آیه شریفه «قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا...» را ترجمه کنید.

۸۸) درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. (ص / غ):

الف) درخواست از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و اولیای الهی (علیهم السلام) برای اجابت خواسته ها، منافاتی با توحید ندارد.

ب) همین که انسان بعد از انجام گناه، در دل احساس پشیمانی کند، توبه انجام شده و گناه بخشیده می شود.

پ) قبل از اسلام، رؤسای قبایل معمولاً روابط خود را با دیگران بر پایه مصالح سیاسی تنظیم می کردند.

ت) ملتی که عبارت «ما می توانیم» را صرفاً در لفظ بیان می کند قله های افتخار را به سرعت فتح خواهد کرد.

۸۹) با توجه به آیه شریفه «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ» به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) آیه را ترجمه کنید.

ب) با توجه به مفاد این آیه، آیا مرگ پایان کار است؟

پ) این آیه کدام سنت الهی را بیان می کند؟

ت) خداوند انسان ها را با چه چیزی آزمایش می کند؟

۹۰) کشف ارتباط

پاسخنامه تشریحی

۱ در عین توجه به رستگاری اخروی به عنوان هدف اصلی، به تلاش برای رشد و تعالی زندگی دنیوی هم توجه دارد.

۲ الف) واجب ب) جایز ج) مستحب د) حرام

۳ وقتی انسان مرتکب گناه می‌شود، علاوه بر آثار مستقیم گناه، توفیقی نیز از او سلب و دری از خیر به روی او بسته می‌شود. همین محرومیت چه بسا سرچشمه محرومیت‌های بعدی می‌شود، مگر اینکه شخص پس از انجام گناه، قلباً پشیمان شود و با توجه به درگاه الهی بازگردد.

۴ زیرا با اظهار گناه، زشتی آن در نظر او و دیگران از بین می‌رود و انجام گناه امری عادی جلوه می‌کند.

۵ نیازمندی در بقا یعنی اینکه جهان پس از پیدایش همچنان مانند لحظه نخست خلق شده، به خداوند نیازمند است. درمورد تفاوت ارتباط بنا و ساختمان و رابطه انسان با خدا باید گفت کار بنا فقط جابه‌جا کردن مواد و چینش آنها است. اما خداوند، خالق سنگ و چوب و گچ و خواص آنها و حتی خالق خود بنا است. بر این اساس وجود و هستی بنا و نیز وجود مصالح و خواص آنها، همه وابسته به خداست و خداوند هر لحظه اراده کند، آنها از بین می‌روند و ساختمان تلاشی می‌گردد. به همین جهت، جهان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود.

۶ نیست

یک موجود فقط در صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتاً موجود باشد. در این صورت، چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدیدآورنده نخواهد داشت.

۷ دوم

وقتی به نیازمندی پدیده به پدیدآورنده اشاره می‌کند پس منظور همان مقدمه دوم است.

۸ حکیم

ما به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات و مخلوقات مدد می‌رساند.

۹

الف) نادرست

در انتهای عبارت که به امکان شناخت چپستی خدا اشاره شده است درست نیست.

ب) نادرست

ذهن ما قدرت شناخت موضوعات نامحدود را ندارد.

پ) درست

هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود (علت)، نیاز به او را بیشتر احساس می‌کند و عجز و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند. (معلول)

ت) نادرست

عبارتی که در سؤال آمده برعکس است و باید این‌گونه تغییر کند:

هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود (علت)، نیاز به او را بیشتر احساس و عجز و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند. (معلول)

ث) نادرست

رابطه خدا در پیدایش هم شبیه به رابطه بنا نیست چرا که بنا چیزی را خلق نمی‌کند بلکه مصالح را کنار هم می‌گذارد.

۱۰

الف) غلط

ب) صحیح

پ) صحیح

ت) غلط

۱۱

الف) غلط

ب) غلط، احکام و قوانین دین اسلام، سعادت دنیوی و اخروی را تأمین می‌کند.

پ) ص

ت) ص

۱۲ وقتی پایه‌های خانه کعبه را بالا بردند.

۱۳ معلول

۱۴ این دو تجربه هم اعتقاد مردم دیگر کشورها را به «تأثیر ایمان به غیب در پیروزی» و «اثرات سازنده حکومت مبتنی بر دین اسلام» افزایش داد و هم آنان را نسبت به قدرت‌های استکباری حاکم بر جهان آگاه‌تر کرد و برای رسیدن به معنویت و عدالت مشتاق‌تر و تشنه‌تر ساخت و این ارزش‌ها را به خواست عمومی بسیاری از ملت‌ها تبدیل کرد.

۱۵ ۱) ملت‌ها در خوابی عمیق فرورفته بودند.

۲) فساد جهان را فراگرفته بود.

۳) رشته‌ها از هم گسیخته و آتش جنگ زبانه می‌کشید.

۴) مردم مذاهب پراکنده داشتند.

۵) مردم خواسته‌های متناقض و روش‌های متفاوت داشتند.

۶) برخی خدا را شبیه سایر مخلوقات می‌دانستند و برخی غیر او را پرستش می‌کردند.

۷) مردم از شیطان اطاعت می‌کردند و در راه او قدم برمی‌داشتند.

۸) غلم‌های شیطان توسط مردم به حرکت درآمده بود.

۹) مردم آن زمان بدترین کیش و آئین را داشتند.

۱۰) در میان سنگ‌های سخت و مارهای زهرآلود زندگی می‌کردند.

۱۱) آب تیره می‌نوشیدند.

۱۲) غذای ناگوار می‌خوردند.

۱۳) خون یکدیگر را می‌ریختند.

۱۴) از خویشان می‌بریدند.

۱۵) بت‌ها در میان ایشان جا داشت.

۱۶) گناه ایشان را فرا گرفته بود.

۱۶) جبهه حق و جبهه باطل

۱۷) اهل تفکر

۱۸) حضرت خدیجه و حضرت علی (ع)

۱۹) بیش از چهارده قرن

۲۰) از جمله برنامه‌های یک انسان مسلمان، مشارکت و تلاش او در ایجاد جامعه‌ای بر اساس معیارهای اسلامی است؛ از این رو لازم است ابتدا معیارهای یک تمدن اسلامی را که قرآن و پیشوایان دین به ما معرفی کرده‌اند، بشناسیم و برای تحقق هرچه بهتر آنها در جامعه، برنامه‌ریزی و تلاش کنیم.

۲۱) شکسته شدن سد جاهلیت و خرافه‌گرایی

۲۲) تبعیض‌های طبقاتی - برابری و مساوات

۲۳) بنده کسی است که حرمت صاحب خود را نگه می‌دارد.

۲۴) عادت جوان

۲۵) تسویف

۲۶) امر به معروف و نهی از منکر

۲۷) ارتباط جنسی خارج از شرع بنیان خانواده را متزلزل می‌کند و خانواده استحکام خود را از دست می‌دهد و فرزندان تک‌سرپرست فراوان می‌شود.

۲۸) امروزه متأسفانه در برخی از کشورها از جمله آمریکا قمارخانه‌های بزرگ و مجلل ساخته می‌شود و گاه رئیس‌جمهور یک کشور بزرگ خودش دارنده قمارخانه‌های بزرگ است و از این راه کسب ثروت می‌کند؛ اما این فراگیری دلیل نمی‌شود که اسلام در برابر آن کوتاه بیاید و آن را گناه محسوب نکند.

۲۹) بیان حرمت شراب و قمار در اسلام و اینکه اسلام در برابر انحرافات اجتماعی کوتاه نیامده و با آن مخالفت کرده است.

۳۰) کسی که بنای خود را بر لبه پرتگاهی در حال سقوط ساخته، با آن در آتش دوزخ فرو می‌افتد.

۳۱) خیر - خداوند بخشی از این نعمت‌ها را در قرآن معرفی کرده است.

۳۲) سنت ابتلاء یکی از عام‌ترین و فراگیرترین قوانین خداوند است که ثابت و همیشگی است و شامل همه انسان‌ها و در همه دوران‌ها می‌شود. به عبارت دیگر، زندگی هر انسانی، چه مؤمن و چه کافر، چه فقیر و چه غنی، چه سیاه و چه سفید، صحنه انواع امتحان‌ها و آزمایش‌هاست.

۳۳) یکی از تقدیرات الهی برای انسان این است، که او دارای اختیار باشد، بنابراین کاری که از روی ویژگی اختیار از انسان سر بزند داخل در تقدیر الهی است و از او خارج نمی‌شود. کسی نمی‌تواند بگوید من کاری به اختیار، خود انجام دادم که در تقدیر الهی نبود، زیرا خداوند این گونه خواسته که انسان کارهایش را «با اختیار انجام دهد»، و کسی نمی‌تواند از اختیار، که ویژگی ذاتی اوست، فرار کند حتی اگر بخواهد فرار کند باز هم این یک کار اختیاری خواهد بود. چون همین کار را با خواست و اراده خود انجام می‌دهد.

۳۴) با اظهار گناه، زشتی آن در نظر او و دیگران از بین می‌رود؛ و انجام گناه امری عادی جلوه می‌کند و اگر در جامعه‌ای گناه زشتی خود را از دست دهد فساد در آن جامعه به سرعت گسترش می‌یابد.

۳۵) ایمان به خدا

۳۶) از سه جهت:

۱- انسان مؤمن می‌داند که خداوند ناظر کارهای اوست از این رو حیا می‌کند که در پیشگاه او مرتکب گناه شود.

۲- انسان مؤمن می‌داند که خداوند انسان را بیهوده نیافریده و نسبت به اعمال وی بی تفاوت نیست در روز حساب هب نیکوکاران پاداش می‌دهد و بدکاران را مجازات می‌کند.

۳- انسان مؤمن در سرگردانی قرار ندارد. خداوند او را راهنمایی کرده و مشخص نموده که چه عملی و چه کاری واجب و لازم است و اطمینان دارد که به فرمان الهی عمل کند به سوی سعادت و رستگاری پیش می‌رود.

۳۷) اولاً: منع کامل یک میل سبب حریم‌تر شدن می‌شود نه توصیه به استفاده معتدل از آن میل.

ثانیاً: گاهی کسانی که دچار افراط در استفاده از یک میل هستند و به دنبال اشاعه آن در میان دیگران می‌باشند تا بین مردم افرادی مانند خود بیابند و یا کسانی را مانند خود اسیر استفاده افراطی از کی میل نمایند.

ثالثاً: افرادی که منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است و به دنبال حریم‌تر شدن مردم هستند به استفاده متعادل از تمایلات نام منع می‌گذارند.

- ۳۸ عوامل محیطی - مانند فیلم خشونت آمیز - دوستان ناباب - حضور در مجالس گناه آلود - حضور در کانالها و شبکه های انحرافی
- ۳۹ آموزش گناه با توبه - آموزش برخی گناهان با انجام کار نیک - حفظ آبروی بندگان گناهکار پذیرش عبادت اندک، رضایت سریع از کسی که طلب آموزش کرده است نمونه هایی از سبقت رحمت خدا بر غضب اوست.
- ۴۰ مورد آزمایش الهی
- ۴۱ دام شیطانی: طلب مراوده زلیخا از یوسف.
- حضرت یوسف با پاکدامنی و اخلاص در برابر دعوت نامشروع زلیخا ایستادگی کرد و با پذیرفتن زندان از این مهلکه نجات یافت.
- ۴۲ انسان موحد زمانی که بنده ای از بندگان خدا به او احسان می کند و نیازی از نیازهایش را برطرف می سازد، هم از آن انسان تشکر می کند و هم شکرگزار خداوند می شود. زیرا خداوند آن بنده را واسطه قرار داده است.
- ۴۳ بسیاری از انسان ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن ها جایگاهی ندارد؛ زرق و برق و زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است. گویی هوی و هوس و آنچه که آنان را به هوس هایشان می رساند، بت و معبودشان شده و آن ها را می پرستند. به گونه ای که ابزارهای جدید مانند سینما، تلویزیون و ماهواره و اینترنت و سایر رسانه ها برای رسیدن به این لذات دنیایی بهره می برند و یکسره از خدا و آخرت غافل شده اند.
- ۴۴ اگر هر یک از افراد جامعه خواست ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و فقط منافع خود را محور فعالیت های اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می رود. در چنین جامعه ای انسان های ستمگر قدرت بیشتری به دست می آورند و انسان های دیگر را در خدمت امیال خود به کار می گیرند. در این گونه جوامع سخنی از حاکمیت خداوند و فرمان های او نیست بلکه سخن از حاکمیت طاغوت و دستورهای اوست.
- ۴۵ موضوعاتی که نامحدودند زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.
- ۴۶ نوعی از دیدن وجود دارد که نه تنها امکان پذیر است بلکه از برترین هدف های زندگی است. و هر کس باید برای رسیدن به چنین دیدنی تلاش کند. این مرتبه، دیدن به وسیله قلب و ملاقات با خداست.
- ۴۷ خداوند حقیقتی نامحدود دارد و ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم.
- ۴۸ دشمن آشکار
- ۴۹ قلب
- ۵۰ پروردگار
- ۵۱ تقوای الهی را پیشه کنند.
- ۵۲ افکار و اعتقادات
- ۵۳ لا اله الا الله
- ۵۴
- الف** نادرست
- توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است.
- ب** درست
- پ** نادرست
- دقت کنید که این عبارت تنها یک شعار نیست.
- ۵۵
- الف** خانواده
- ب** فضایل اخلاقی
- پ** منطقی - معقول
- ت** اهل باطل
- ۵۶
- الف** ذات (چیستی)
- ب** نفی سبیل
- پ** تسبیح (تقدیس)
- ت** علم زدگی
- ۵۷ علل عرضی
- ۵۸ وقتی انسان مرتکب گناه می شود، علاوه بر آثار مستقیم گناه، توفیقی نیز از او سلب و دری از خیر به روی او بسته می شود. همین محرومیت چه بسا سرچشمه محرومیت های بعدی می شود، مگر اینکه شخص پس از انجام گناه، قلباً پشیمان شود و با توبه به درگاه الهی بازگردد.
- ۵۹ الف) (افزایش فاصله میان انسان های فقیر و غنی در جهان)
- ۶۰ وجدانی (مشهود)
- ۶۱ هر انسان روشن ضمیری که جوای حقیقت باشد.
- ۶۲ اگر جامعه در برخی از ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح، یعنی توبه اجتماعی است. انحراف های اجتماعی باید در همان مراحل ابتدایی اصلاح شوند تا گسترش نیابند و ماندگار نشوند. رباخواری، رشوه گرفتن، بی توجهی به عفاف و پاکدامنی، ظلم کردن و ظلم پذیری و اطاعت از غیر خدا از جمله این بیماری ها و انحراف هاست. مهم ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از این بیماری ها انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است.

۶۳ در صورتی که ذاتاً موجود باشد (وجودش ذاتی باشد).

۶۴ آیا دیدی کسی که روز جزا را تکذیب می کند، پس او همان کسی است که یتیم را از خود می راند.

۶۵ سنت املاء و استدراج

۶۶ توفیق الهی

۶۷ حکومت کردن

۶۸ شرک عملی در بعد فردی - هوای نفس خود

بی نصیب شدن از ضمانت و دفاع پیامبر

۶۹ ندارد

۷۰ نشانه اختیار انسان و اینکه توان ترک آن را داشتیم.

۷۱ ۱. ب ۲. ج ۳. الف ۴. هـ

۷۲ شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مومنان با اخلاص را ندارد.

۷۳ در دوری از گناهان

۷۴ ۲،

۷۵ معرفتی عمیق و والا

۷۶ ۱. زنان حق مالکیت و کار داشتند و دسترنج آنها متعلق به خودشان بود.

۲. تحصیل برای زنان آزاد بود و دانشمندان بزرگی از زنان در جهان اسلام پیدا شدند که سابقه نداشت.

۳. زنان موجود درجه دوم تلقی نمی شدند و دارای جایگاه بودند.

۷۷ در شرایط سخت و پیچیده حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود.

۷۸ خیر، زیرا میان بُعد فردی و بُعد اجتماعی توحید رابطه متقابل وجود دارد. هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند، ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحید به خود می گیرد.

۷۹ الف) توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد، به همین جهت این عمل را «پیرایش» یا «تخلیه» می گویند.

ب) شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان گونه که او دستور داده است، انجام دهد.

۸۰ عرضی

۸۱ ربوبیت

۸۲ فاعلی

۸۳ توسعه سرزمین های اسلامی و شکل گیری حکومت هایی که دیگر پیامبر و یاران پیامبر را الگوی خود قرار نمی دادند.

۸۴ علم و تکنولوژی سبب شد که آدمی بتواند در طبیعت تصرف فوق العاده کند و تغییراتی در آن به وجود آورد. نفت را از اعماق زمین بیرون بکشد، معادن را استخراج کند، کوه ها را برای

ساختن تونل بشکافد، با سدهای بزرگ آب ها را مهار نماید و قدرت و توانایی خود را به رخ طبیعت بکشد.

۸۵ نفی سیل

۸۶ «تسویف» از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. فرد گناهکار دائماً به خود می گوید: «به زودی توبه می کنم»، و آن قدر تکرار می کند، تا میل به

توبه در او خاموش می شود. شیطان به او می گوید تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری و می توانی در آینده توبه کنی.

۸۷ «به راستی که دلایل روشن از جانب پروردگارتان به سوی شما آمد؛ پس هر کس بینا گشت، به سود خود او و هر کس کور دل گردد به زیان اوست».

۸۸

الف) درست (ص)

ب) درست (ص)

پ) نادرست (غ) - بر اساس منافع مادی تنظیم می شود.

ت) نادرست

۸۹

الف) هر کسی طعم مرگ را می چشد و قطعاً ما شما را با شرّ و خیر می آزماییم و به سوی ما بازگردانده می شوید.

ب) خیر؛ زیرا با مرگ نابود نمی شویم و به سوی خدا بازگردانده می شویم.

پ) سنت ابتلاء یا امتحان الهی

ت) با هر امر شرّ و خیری ما را می آزماید.

۹۰

الف) تدبیر امور جهان، مستقل از خداوند ← (۳) شرک در ربوبیت

ب) حق تصرف در جهان در کنار خداوند ← (۴) شرک در ولایت

ج) اعتماد به چند خالق برای جهان ← (۱) شرک در خالقیت